

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo 12.januar 2009.
Ref. 17/171.8-ap09

Høring - tilgang til behandlingsrettede helseregistre på tvers av virksomhetsgrenser og etablering av virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre.

Norsk Radiografforbund takker departementet for at det er tatt initiativ til lovendringer i denne saken. Formålet med lovendringene er å fjerne regelverksmessige hindringer for effektiv og trygg kommunikasjon av pasientopplysninger i helsetjenesten. Norsk Radiografforbund støtter opp om forslag til endringer i lovutkastene, og forutsetter at en ved iverksettelse av lovendringene har på plass systemer som ivaretar personvernet og pasientrettighetene, samt vilkår for at helsepersonellet kan etterleve krav om taushetsplikt i henhold til helsepersonellovens bestemmelser.

I sitt høringssvar tar Norsk Radiografforbund utgangspunkt i lovendringens betydning for hvordan dette vil påvirke arbeidsområdene der radiografer har sitt virke. Dagens teknologiske utvikling innen radiografi og radiologi har medført at radiografer er tillagt endrede arbeidsoppgaver og kan jobbe på distanse tilknyttet fjerndiagnostikk og desentralisering av røntgentjenester. Derfor vil de foreslåtte lovendringer ha stor betydning for radiografenes virke idet tilgangen til pasientopplysninger endres.

Slik Norsk Radiografforbund vurderer saken, så vil lovendringene ha stor betydning for den enkelte pasient, det vil påvirke det enkelte helsepersonells handlingsrom, det tydeliggjør helseforetakenes/ virksomhetenes ansvar, det åpner for muligheter til å endre den enkelte avdelings/enhets drift, og det gir vilkår for samhandling mellom nivåene i helsetjenesten.

Alt dette betinget i en teknologisk utvikling der det meste av informasjon pr.d.d finnes i elektronisk format. Ikke bare den teknologiske utviklingen, men også de endrede organisasjonsformene innen helsesektoren, stiller krav til endringer i dagens lovverk. Helsetjenesten skal kunne driftes effektivt og forsvarlig innenfor gitte økonomiske, juridiske og organisatoriske rammer.

Helsepersonellets mulighet til å innhente nødvendige og relevante helseopplysninger, må likevel ikke overprøve pasientrettighetene, og pasientens reservasjonsrett. Det forutsettes derfor at pasientene er kjent med at helseopplysninger kan gis til annet personell, og for å ivareta personvernet og pasientens integritet, må de som ikke har rettmessig behov for pasientopplysninger, heller ikke ha tilgang til opplysninger gitt i pasientjournalen/ de behandlingsrettede helseregistrene.

- 1) *Norsk Radiografforbund støtter forslaget om at helsepersonellovens § 45 endres slik at dagens praktisering av paragrafen kodifiseres.*

Norsk Radiografforbund mener utkast til endring i helseregisterloven åpner for muligheten til en bedre samhandling på tvers av virksomheter, lokalt så vel som regionalt. Lovendringene åpner også for bedre utnyttelse av kompetanse virksomheter imellom og mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helsetjenesten.

Helseregisterloven regulerer vilkår for etablering av helseregistre, og dersom opprettelsen av regionale og lokale virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre også omfatter utførelse av radiografiske tjenester, er det i Norsk Radiografforbunds interesse at lovendringen åpner for etablering av **virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre**.

Det forutsettes da at radiografiske handlinger er omfattet av definisjonen i helseregisterloven § 2 nr.7: *”journal- og informasjonssystemer eller annet helseregister som har som formål å gi grunnlag for handlinger som har forebyggende, diagnostiske, behandlende, helsebevarende eller rehabiliterende mål i forhold til den enkelte pasient og som utføres av helsepersonell, samt administrasjon av slike handlinger”.*

Radiologiske tjenester kan pr.d.d driftes på distanse, ved at radiografer utfører selve undersøkelsene, bildene overføres digitalt til de bildediagnostiske sentrene hvor de tolkes av radiologer. En slik driftsform, der tjenesten utøves desentralisert, medfører at radiografene må ha tilgang til tidligere undersøkelser og beskrivelser av disse. Tidligere undersøkelser kan være utført på et annet sykehus, på et institutt eller sågar i en annen helseregion. I sin utøvelse av tjenesten, må radiografer ha tilgang til tidligere undersøkelser og pasientopplysninger betinget til grunnlaget for en henvisning, samt beskrivelser av tidligere undersøkelser. Tilgang til denne type opplysninger må være tilgjengelig for radiografer dersom forsvarlig helsehjelp skal ytes. Loven bør derfor ikke kun gi mulighet for etablering av regionale virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre, men også nasjonale. Et slikt behandlingsrettet helseregister trenger kun å inneha helseopplysninger som er nødvendig og relevant for utøvelsen av radiografiske og radiologiske helsetjenester.

Et nasjonalt behandlingsrettet helseregister innen radiologien vil også komme pasienter til nytte i det akuttmedisinske, i de tilfeller radiologiske undersøkelser blir en del av den medisinske utredningen. Tilgang til et radiologiregister gir også mulighet for at en unngår dobbelt undersøkelser av pasienter grunnet manglende tilgang til allerede utførte røntgenundersøkelser.

- 2) *Norsk Radiografforbund støtter derfor forslaget om endring i helseregisterlovens § 6, med ny § 6a som regulerer etablering av virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre.*
- 3) *Norsk Radiografforbund kan ikke se noen grunn til at lovhjemmelen i § 6a - tredje ledd kun åpner for regionale helseregistre. Lovhjemmelen bør også omfatte etablering av nasjonale virksomhetsovergrepene behandlingsrettede helseregistre.*

En endring av lovverket som åpner for bedre samhandling i helsetjenesten og bedre utnyttelse av den medisinskfaglige og helsefaglige kompetansen, støtter Norsk Radiografforbund opp om.

Slik det legges opp i forslag til *forskrift om informasjonssikkerhet og elektronisk tilgang til helseopplysninger i behandlingsrettede helseregistre*, åpner en ikke bare muligheten for utveksling av pasientinformasjon, men også en utveksling av spesialisert kompetanse virksomheter imellom, lokalt og regionalt. Forskriften åpner muligheten for inngåelse av avtaler tilknyttet utveksling av medisinsk-faglig spisskompetanse, gjennom inngåelse av avtale som regulerer elektronisk lese- og skrive-tilgang på tvers av virksomheter. I merknaden til § 20, kan en lese eksempelet som beskriver hvordan tilgang til helseopplysninger også kan benyttes ved utveksling av spesialistkompetanse innen radiologi.

Måten en har valgt å organisere bildediagnostiske avdelinger, som enheter underlagt det enkelte helseforetak, medfører at dersom en ønsker økt utnyttelse av tilgjengelig spesialistkompetanse på tvers av helseforetak, må en inngå avtale som regulerer utveksling av helseopplysninger for å kunne nyttiggjøre seg kompetansen på tvers av helseforetakene.

- 4) *Norsk Radiografforbund har ingen særskilte merknader til forslag til forskrift om informasjonssikkerhet og elektronisk tilgang til helseopplysninger i behandlingsrettede helseregistre.*
- 5) *Norsk Radiografforbund vil likevel påpeke viktigheten av at tilgangen til helseopplysninger skjer gjennom autorisasjon, og at tilgang til pasientopplysninger på tvers av virksomheter reguleres gjennom formelle avtaler som tydeliggjør tilgangsrettighetene og ansvarlighet.*
- 6) *Norsk Radiografforbund støtter forslaget om at tilgang til pasientopplysninger underlegges jevnlig kontroll, og dersom det avdekkes urettmessig tilegnelse av pasientopplysninger skal saken følges opp av virksomhetens ledelse.*

Avslutningsvis vil Norsk Radiografforbund presiseres at en forutsetning for å ta i bruk nye kommunikasjonsformer og informasjonssystemer må være at informasjon bare er tilgjengelig for de som har behov for den i forbindelse med pasientbehandling. For å ivareta dette må det utvikles gode rutiner og kontrollsystemer som både ivaretar pasienten og helsepersonellet.

Norsk Radiografforbund støtter opp om de foreslåtte lovendringer, og ser viktigheten av at en åpner muligheten for utveksling av pasientinformasjon på tvers av foretak, og at det etableres regionale og nasjonale helseregistre som gjør det mulig å innhente pasientinformasjon gjennom autorisert tilgang til opplysningene.

Med hilsen

Norsk Radiografforbund

Anna Pettersen
forbundsleder